

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

12 mei 2005

HOORZITTING

over het taalbeleid van Kind en Gezin

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door mevrouw Elke Roex**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Luc Martens.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack,
de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera Jans, de heren Luc
Martens, Steven Vanackere;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Margriet
Hermans, Vera Van der Borgh;

de heren Kurt De Loor, Herman Reynders, mevrouw Elke
Roex.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, de dames An Michiels, Monique Moens,
de heer Jurgen Verstrepen, mevrouw Linda Vissers;

de dames Cathy Berx, Kathleen Helsen, Trees Merckx-Van Goeij,
Monica Van Kerrebroeck;

mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc Cordeel, mevrouw
Hilde Eeckhout;

de heer Bart Caron, de dames Else De Wachter, Michèle
Hostekint.

Toegevoegde leden:

mevrouw Mieke Vogels;

mevrouw Helga Stevens.

INHOUD

	Blz.
I. Uiteenzetting door de heer Will Verniest, afdelingshoofd Kinderopvang.....	4
II. Vragen van de leden en antwoorden van de vertegenwoordigers van Kind en Gezin	5
Bijlage: Taalaanbod Brusselse opvangdiensten	11

DAMES EN HEREN,

Op 3 mei 2005 vond in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een hoorzitting plaats over het taalbeleid van Kind en Gezin. Namens Kind en Gezin waren de heren Jozef Pelgrims en Will Verniest aanwezig.

I. Uiteenzetting door de heer Will Verniest, afdelingshoofd Kinderopvang

De heer Will Verniest: Ik zal vooreerst pogen om een antwoord te geven op de vragen van de commissie, nadien kan er allicht van gedachten gewisseld worden over andere aspecten. Kind en Gezin voert geen eigen beleid, maar voert het beleid van de overheid uit en houdt zich aan de regelgeving. Ook de taalwetgeving wordt zeer strikt nageleefd.

Deze hoorzitting spitst zich toe op de situatie in Brussel, maar de taalproblemen zijn ruimer. Enerzijds is er een erkend circuit voor de kinderopvang. Daar is het Nederlands verplicht. Anderzijds is er een zelfstandig circuit, in de praktijk opgesplitst in de non-profitvoorzieningen, bijvoorbeeld verbonden aan de gemeenschapsscholen of aan een lokaal bestuur en de commerciële instellingen. De taalproblemen doen zich voornamelijk voor in die commerciële instellingen, die volledig zelfstandig zijn. Voor de non-profitvoorzieningen is er één uitzondering: in de kinderopvang verbonden aan de Europese instellingen is de meertaligheid de regel. Voornoemde indeling van voorzieningen geldt trouwens in heel Vlaanderen.

Iedereen die kinderen opvangt, moet dat melden aan Kind en Gezin. Die melding is altijd verplicht ook als men geen erkenning of attest van toezicht aanvraagt. Die melding gebeurt volgens de regels van de taalwetgeving.

Kind en Gezin wordt wel geconfronteerd met problemen voortvloeiend uit de talenkennis van ouders en voorzieningen, die geen inbreuk zijn op de taalwetten. Zo komt het voor dat personen in Brussel die kinderen opvangen of in contact komen met Kind en Gezin, niet of onvoldoende het Nederlands beheersen. Soms verstaan ze teksten over regelgeving of voorschriften onvoldoende waardoor de kwaliteit en de veiligheid van de opvang in

het gedrang komen. Ook sommige ouders zijn het Nederlands onvoldoende machtig. Kind en Gezin toetst uiteraard elke aanvraag, zowel in Vlaanderen als in Brussel, aan alle voorschriften en elke voorziening wordt op gelijke wijze behandeld.

Bij kinderopvang is de kwaliteit het allerbelangrijkst. De voorzieningen moeten vijf processen beheersen, waarbij taal een rol speelt: ze worden beoordeeld op de omgang met de kinderen, ouders en personeel, veilige infrastructuur en gezondheid. Voor die processen zijn een aantal criteria bepaald. Kind en Gezin wil de algemene kwaliteit van de opvang bevorderen op het vlak van de veiligheid, de voeding, de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen.

Daarnaast is het zo dat de algemene beleidsaspecten, namelijk de diversiteit, gelijke kansen en de kinderrechten, ook voor Kind en Gezin gelden. De erkende opvang moet dus openstaan voor alle kinderen zonder onderscheid en rekening houden met de eigenheid en de behoeften van het kind. In de erkende opvang kunnen die vereisten afgedwongen worden. In de voorzieningen met een attest van toezicht, de zogenaamde vrije opvang, kan dat niet op dezelfde dwingende wijze. Kind en Gezin doet er wel alles aan om ook daar de kwaliteit en het respect voor voornoemde aspecten te bevorderen.

Ouders kunnen de namen en adressen van kinderopvangmogelijkheden op de website van Kind en Gezin raadplegen of bij het callcenter opvragen. De opvangdienst kan op vrijwillige basis de voertaal op de website plaatsen. Soms biedt ook de naam van de opvangdienst een indicatie van de voertaal. Een mogelijk denkspoor is de voorziening te verplichten om de taal van haar aanbod kenbaar te maken. Dat maakt een eerste selectie op basis van taal mogelijk.

De samenwerking en het overleg met het Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE), de Franstalige tegenhanger van Kind en Gezin, is beperkt. Er wordt bijvoorbeeld wel informatie uitgewisseld over voorzieningen die de erkenning in een bepaalde gemeenschap kwijtspeken. Dat kan meespelen bij de beoordeling van de andere gemeenschap. In Brussel zijn er een aantal voorzieningen die zowel door Kind en Gezin als ONE erkend zijn. Zij kiezen er uitdrukkelijk voor om te voldoen aan de voorwaarden van de beide gemeenschappen. Het gaat dan voornamelijk over non-profitorganisaties

van gemeentebesturen of overheden, bijvoorbeeld de Europese Unie.

Vlaanderen heeft een iets minder strenge regelgeving. ONE heeft onderzocht waarom Franstalige kinderopvangmogelijkheden eerder kiezen voor het regime van Kind en Gezin. Daaruit bleek dat de Vlaamse overheid en dus Kind en Gezin een goede reputatie heeft. De opvangdiensten appreciëren de subsidiemogelijkheden, het advies en de terbeschikkingstelling van de documenten. De eisen van Vlaanderen zijn voor hen financieel haalbaarder, elke begeleider mag bijvoorbeeld meer kinderen opvangen.

Langs Franstalige zijde verwacht men gediplomeerden. Dat is niet het geval aan Vlaamse zijde. Verder legt men aan Vlaamse zijde eerder de nadruk op het vlak van pedagogiek en ontwikkeling, terwijl aan Franstalige zijde vooral aandacht besteed wordt aan het medische en hygiënische aspect.

Wat het taalontwikkelingsbeleid betreft zijn er voor de opvang geen eindtermen zoals in het onderwijs, waar wel een bepaald resultaat moet worden bereikt. Het kwaliteitsaspect stelt wel dat de opvang rekening moet houden met de behoeften, de ontwikkeling en de leeftijd van het kind. Dat sluit ook taalontwikkeling in. Het is echter de eigen verantwoordelijkheid van de voorziening om dat beleid uit te tekenen. Er is immers geen enkele regelgeving die stelt dat de opvang in een bepaalde taal moet gebeuren. Hoe gaan voorzieningen dan om met het kind en de taal? De zelfstandige voorzieningen met een attest van toezicht en die in de commerciële sector houden rekening met de wensen van de ouders. Als het bijvoorbeeld een anderstalig kind is waarvan de ouders hier een aantal maanden of jaren verblijven wegens internationale redenen, zullen de ouders niet wensen dat het in een andere taal dan de hunne wordt opgevangen.

Het taalaanbod van de zelfstandige voorzieningen in Brussel is heel divers: Nederlands, Frans, Engels, Duits, Portugees en dergelijke. Het opvangen van anderstaligen is ook in de erkende sector het geval. Een grote kwaliteitsvolle erkende crèche in Brussel vangt bijvoorbeeld door de verbondenheid met een bepaalde universiteit kinderen uit twintig taalgroepen op. Men probeert met de ouders op een gepaste manier om te gaan en men kijkt of men bepaalde afspraken kan maken. Dat kan in het Nederlands, maar het maken van goede afspraken dient ook te

gebeuren in een taal die men begrijpt. De kinderen moeten zich thuis voelen. Dat kan door een aantal woorden of zinnen in de thuistaal te gebruiken. Voor de erkende voorzieningen gebeurt de opvang uiteraard in het Nederlands.

Er zijn geen samenwerkingsverbanden met scholen. Die samenwerking kan er voor sommige voorzieningen wel zijn, bijvoorbeeld voor gemeenschapscholen in Brussel die ook parallel een opvang hebben. In de scholen is er competentie om een taal aan te leren – ook in het kleuteronderwijs zijn leerkrachten daartoe bevoegd – maar in de opvang is er geen taalontwikkelingscompetentie.

II. Vragen van de leden en antwoorden van de vertegenwoordigers van Kind en Gezin

De heer Sven Gatz: Onze vragen werden vooral juridisch beantwoord. U bent op een interessante manier met de uiteenzetting begonnen door te stellen dat Kind en Gezin geen eigen beleid voert. Ik dacht dat dit wel het geval was, zeker in dit geval. Als autonome instelling heeft Kind en Gezin een juridische zelfstandigheid en het is dan ook logisch dat men een eigen beleid voert. Wanneer en wie heeft ooit de beslissing genomen om het geschetste beleid te voeren? Heeft de raad van bestuur dat gedaan met goedkeuring van de minister? Of is het de minister geweest?

Ik heb enigszins de indruk dat de instelling van Kind en Gezin is dat wat verboden is, uiteraard niet mag, terwijl wat toegelaten is, allemaal wel mag. Dat is weliswaar een legitieme vertrekbasis, maar ik vind de ondergrond daarvan onvoldoende.

Ik ben heel tevreden dat naar aanleiding van de vragen van de commissie, het communicatiebeleid al wat is bijgestuurd. Ik heb geen probleem met het feit dat Kind en Gezin een bepaalde rol speelt voor de niet-Nederlandstalige instellingen waaraan men een attest van toezicht verleent. Het gaat er alleen om dat de communicatie ten opzichte van de Brusselaars zo helder mogelijk dient te zijn. Als zij een beroep willen doen op de diensten van Kind en Gezin dienen zij vooraf, eigenlijk zonder de minste inspanning te moeten doen, te weten of ze al dan niet bij een Nederlandstalige instelling terechtkomen. Het is goed dat men minstens op de website aangeeft welke instellingen al dan niet Nederlandstalig zijn. Een aantal Nederlandstaligen stellen zich

evenwel de vraag waarom Kind en Gezin attesten van toezicht geeft aan niet-Nederlandstalige instellingen. Het zou toch interessant zijn om dat wat te motiveren, beleidsmatig en juridisch. De communicatie kan dus nog verder verbeterd en verfijnd worden.

Hoeveel instellingen erkent en subsidieert Kind en Gezin in Brussel? Hoeveel andere initiatieven zijn er die kinderopvang verlenen? Wat is de verhouding Nederlands/Frans?

Elk initiatief moet melden aan Kind en Gezin dat het met kinderopvang begint. Moet men dat in Brussel automatisch doen aan Kind en Gezin en ONE of moet men dat alleen melden aan Kind en Gezin op het ogenblik dat men van plan is om daaraan een attest van toezicht te vragen?

De heer Will Verniest: Misschien kent Brussel een hiaat in zijn regelgeving hieromtrent. In Vlaanderen moet en kan er alleen aan Kind en Gezin worden gemeld en in Wallonië bij het ONE. In Brussel heeft men de keuze om zich te melden bij Kind en Gezin dan wel bij het ONE. Daardoor heeft men echter geen controle op de meldingsplicht.

Mevrouw Elke Roex: Aangaande de controle op de meldingsplicht zit de kinderopvang in Brussel met hetzelfde probleem als voor de controle op de leerplicht. Het zou goed zijn daar afspraken over te maken.

Wat de mogelijkheid betreft om kinderopvangdiensten te verplichten de taal aan te geven, is de vraag of er dan nog hiaten in de lijst zijn. De website is blijkbaar aangepast: vroeger stond er bij elk initiatief dat het Nederlandstalig was, en werden daar nog andere talen bij vermeld. Nu is de vermelding 'Nederlandstalig' weggehaald bij de initiatieven die dat niet zijn. Hoe heeft men daar echter zekerheid over als er geen verplichting is om dat te melden? Is de vermelding 'Nederlands' op de website altijd wel eenduidig?

Transparantie is uiteraard een goede zaak, maar een ouder die op zoek is naar Nederlandstalige kinderopvang moet alle organisaties aanklikken, of afgaan op de naam, om te weten wat de voertaal is. Dit is niet erg gebruiksvriendelijk. Vermits Franstalige kinderopvangdiensten zich bij Kind en Gezin kunnen melden, zullen Nederlandstalige zich ook wel bij ONE kunnen aangeven. Moet een

Nederlandstalige ouder dus ook in de lijst van het ONE gaan zoeken? Een eenduidige lijst per taal zou veel handiger zijn. Wordt daaraan gewerkt of is een dergelijke lijst niet realiseerbaar?

Mevrouw Greet Van Linter: Kind en Gezin zou zelf moeten zorgen voor duidelijke informatie over kinderopvang in Brussel. Het is goed dat er een website is, maar wordt er ook op een andere manier duidelijk gemaakt dat er een verschil is tussen erkenning en subsidiëring? Dat is immers belangrijk voor de ouders.

Uiteraard is kwaliteit belangrijk, maar taal is dat ook. Kind en Gezin zou dus niet enkel de kwaliteit moeten controleren, maar ook het gebruik van het Nederlands moeten stimuleren. Tenslotte gaat het om diensten die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap.

Hoe kan voorkomen worden dat Nederlandstalige kinderen, misschien doordat hun ouders niet goed op de hoogte zijn van het verschil tussen erkenning en subsidiëring, of doordat er geen plaats meer is in Nederlandstalige initiatieven, terechtkomen in weliswaar erkende, maar niet gesubsidieerde instellingen, die het vaak niet zo nauw nemen met het gebruik van het Nederlands? Mensen die voor door Kind en Gezin erkende opvangdiensten kiezen, komen zo toch nog terecht in een Franstalig milieu. Er zouden ook meer controles moeten zijn op het effectief Nederlandstalig zijn van gesubsidieerde kinderopvang. Dat geldt overigens ook voor de buitenschoolse opvang van het Nederlandstalige onderwijs: vaak blijkt die Franstalig te zijn. Is daar voldoende controle op?

De heer Steven Vanackere: Hoewel men met de meldingsplicht wou voorkomen dat er initiatieven genomen worden waar de overheid geen weet van heeft, ontsnapt Brussel aan alle controle: beide taalgemeenschappen gaan vaak van de veronderstelling uit dat de melding wel bij de andere gemeenschap zal gebeurd zijn. Daardoor kunnen diensten voor kinderopvang ontstaan die ook aan de kwaliteitscontrole ontsnappen.

In de praktijk blijkt er ook een feitelijk voorrangbeleid te gelden: kinderen van Vlaamse gezinnen worden met open armen ontvangen. Maar sommige ouders zouden op verschillende paarden wedden en schrijven hun kind zelfs nog voor de geboorte op verschillende plekken tegelijk in.

Daardoor ontstaan soms virtuele wachtlijsten, die plots verdwijnen eens het kind effectief een plaats heeft gekregen, en worden kinderopvangdiensten soms gedwongen kinderen op te nemen die zij eigenlijk niet zo graag zien komen. Kan er daarom, naar het voorbeeld van de sociale huisvesting, niet gewerkt worden met een centrale registratie van de zorgvraag in de heel specifieke context van Brussel? Kan Kind en Gezin daar geen rol in spelen, eventueel in samenwerking met initiatieven van de andere gemeenschap?

Mevrouw Mieke Vogels: Een centrale melding zou inderdaad een goede oplossing zijn. Toch moeten we onder ogen zien dat Brussel een multiculturele stad is, en moeten we niet alleen kwaliteit, maar ook een breed aanbod kunnen garanderen. In het kader van de Bolkestein-richtlijn moet Brussel het goede voorbeeld geven, en een hoogstaande kwaliteitsnorm nastreven. Anders zouden hier wel eens kinderopvangdiensten uit bijvoorbeeld het voormalige Oostblok kunnen neerstrijken, die hun eigen kwaliteitsnormen hanteren. Aan de andere kant moeten we ook flexibel genoeg zijn om meer dan alleen maar Frans- en Nederlandstalige kinderopvang aan te bieden.

De heer Jozef Pelgrims: Er dreigt verwarring te ontstaan tussen erkenning, subsidiëring en toezicht. Erkenning betekent dat een voorziening – zoals bepaald door de taalwet – een taak vervult die de grenzen van het private bedrijf overschrijdt. Daardoor moet die voorziening de taalwet volgen. Een erkende instelling is dus niet langer zomaar een private of particuliere instelling.

Een particuliere instelling is een instelling die niet onder de taalwet valt. Dergelijke instellingen maken deel uit van het particuliere domein en organiseren opvang op basis van de marktprijncipes. Dit onderscheid is er niet alleen in Brussel maar in heel Vlaanderen.

De taaleisen gelden enkel voor de erkende instellingen. In die erkende instellingen wordt verplicht Nederlands gesproken. Deze instellingen verrichten ook alle bestuurshandelingen verplicht in het Nederlands.

Puur particuliere instellingen, of die zich nu in Brussel of bijvoorbeeld in Mechelen bevinden, vallen echter niet onder de taalwet en hoeven deze verplichtingen dus niet na te leven. Zij moe-

ten alleen maar aan de meldingsplicht voldoen: ze moeten enkel melden dat ze kinderen opvangen.

De oorsprong van deze zaak ligt in een ver verleden en wordt nog een klein beetje teruggevonden in de reglementering van het ONE. Aan Vlaamse kant is men verplicht te melden dat men opvang organiseert, al of niet tegen betaling, behalve voor opvang van kinderen van familie. Het ONE eist echter een machtiging van het gemeentebestuur.

Wie pleit voor een overzicht of samenvoeging van het geregelde aanbod, moet er dus rekening mee houden dat de wettelijke uitgangspunten van Kind en Gezin en ONE verschillen. In essentie is er echter geen verschil: in beide gevallen moet een administratieve daad gesteld worden vooraleer men kinderopvang mag organiseren. Het is niet onmogelijk om een overzicht te maken van het gemelde aanbod aan beide zijden. Ambtenaren van Kind en Gezin en ONE plegen trouwens al geregeld overleg rond Brussel, onder meer om zicht te krijgen op de vraag waarom mensen van ONE naar Kind en Gezin overstappen. ONE heeft andere begijnen dan Kind en Gezin. ONE vraagt immers een medisch getuigschrift. Toezicht en controle verlopen echter gelijk.

De heer Will Verniest: De huidige situatie is niet het gevolg van een formele beslissing door de bevoegde minister. De situatie is geleidelijk geëvolueerd. Kind en Gezin voert, zoals al gezegd, op dat punt geen eigen beleid maar voert de bepalingen uit van de bevoegde minister of van de Vlaamse Regering. Zo kan gevraagd worden aandacht te besteden aan kansarmoede, diversiteit enzovoort. Sedert de oprichting van Kind en Gezin is de situatie dus geleidelijk geëvolueerd. Soms spelen wij in op het antwoord van de bevoegde minister op een vraag om uitleg of interpellatie.

De heer Jozef Pelgrims: Het decreet over Kind en Gezin bevat een aantal taalbepalingen. Zo kunnen bijvoorbeeld voor erkende voorzieningen die ten dienste staan van migrantenkinderen afwijkingen op de diplomavereisten toegestaan worden.

De heer Will Verniest: Er is nog nooit een talentelling uitgevoerd in de kinderopvang. Voorzieningen zijn op dit ogenblik niet verplicht hun talenaanbod openbaar te maken, dat gebeurt op vrijwillige basis. Voorzieningen melden in welke talen ze kinderen kunnen opvangen, zonder daarbij te verduidelijken

welke taal de hoofdtal of gebruikelijke omgangstaal is. Uit de naam van de voorziening kunnen we dat ook niet altijd afleiden.

Ik heb de cijfers niet bij me, maar kan u wel laten weten hoeveel opvangdiensten er in Brussel zijn. Wat het basisaanbod daarvan is, is echter niet bekend.

Op de website zouden we inderdaad voor nog meer duidelijkheid kunnen zorgen over de zelfstandige sector. Op dit ogenblik melden we de ouders op de website al dat de opvang anderstalig kan zijn. Ouders weten bijgevolg al dat ze niet automatisch in een Nederlandstalige opvang terecht zullen komen. We zullen onderzoeken of het mogelijk is de taal toe te voegen aan de lijst van voorzieningen. Op die manier zijn ouders inderdaad nog beter en directer geïnformeerd.

We zullen ook onderzoeken of we samen met het ONE voor Brussel een gezamenlijke lijst kunnen opstellen om ouders nog beter te informeren over de taal in de opvang. Daarnaast zullen we de ouders beter informeren over het soort opvang: erkende, commerciële of zelfstandige opvang.

Mevrouw Greet Van Linter: Ik vind dat laatste heel belangrijk. Ouders moeten weten dat ze 'taaleisen' kunnen stellen in gesubsidieerde voorzieningen.

Heb ik goed begrepen dat het ONE medische getuigschriften eist?

De heer Will Verniest: Wat ik wou zeggen is dat het ONE eerder de nadruk legt op het medische en het hygiënische, terwijl Kind en Gezin vooral aandacht schenkt aan het pedagogische.

De heer Luc Martens: Het is wel zo dat de instapvoorwaarden van het ONE niet gelijk zijn aan die van Kind en Gezin. Ze kunnen als een drempel worden beschouwd, waardoor men zich liever tot 'de andere taalrol' wendt.

Mevrouw Greet Van Linter: Gaat het dan vooral over kwalificatie van personeel en dergelijke?

De heer Will Verniest: Aan Franstalige zijde moet het personeel inderdaad een bepaald diploma hebben. Aan Nederlandstalige zijde is dat niet het geval.

De heer Jozef Pelgrims: De Franstaligen eisen een opleiding of nuttige ervaring.

De heer Will Verniest: Aan Nederlandstalige zijde wil men dat het personeel competent is om kinderen op een gepaste manier kwaliteitsvol op te vangen.

De regelgeving legt geen vereisten op voor taal. Er wordt alleen bepaald dat de kwaliteit het geheel van het kind moet omvatten. De opvang moet de ontwikkeling van het kind volgen. Taal is een van de onderdelen. In de erkende voorzieningen kunnen we dat afdwingen. In de zelfstandige opvang niet. We gaan er wel van uit dat het wel degelijk gebeurt.

Er is gevraagd hoe kinderen van Vlaamse ouders terecht kunnen in Nederlandstalige voorzieningen. De ouders moeten zelf opvang zoeken die bij hun wensen past. Wij kunnen wel pogen om het aanbod kenbaar te maken en om de vraag en het aanbod dichter bij elkaar te brengen, maar de overheid kan niet garanderen dat de opvang in het Nederlands uitsluitend door Nederlandstalige kinderen wordt gebruikt of dat zij daar enige voorrang of garantie zouden hebben.

De controle op het gebruik van het Nederlands kan niet in de zelfstandige opvang. In de erkende opvang is Nederlandstaligheid een vanzelfsprekendheid.

Het hiaat in de meldingsplicht kan in de toekomst inderdaad worden opgevangen door meer en gericht met het ONE samen te werken.

Kind en Gezin kan een rol spelen in een centraal register, maar het omgaan met een dergelijk register voor kinderopvang ligt veel moeilijker dan bijvoorbeeld voor een wachtlijst voor de opvang van bejaarden of personen met een handicap. Zeker voor de dagopvang, doet de behoefte voor kinderopvang zich immers maar gedurende een zeer korte periode van 2,5 jaar voor. Bovendien kunnen de generaties na 2,5 jaar totaal anders zijn. Ouders zoeken bijvoorbeeld kinderopvang dicht bij waar ze werken, wonen, waar hun andere kinderen school lopen of waar de grootouders wonen. Er kunnen dus heel wat factoren spelen.

Mede door het gestegen aantal vragen en bemerkingen van parlementsleden en besprekingen in

het parlement wordt er nu gewerkt om meer zicht te krijgen op de situatie van de kinderopvang in Vlaanderen en Brussel, met het oog op een eventueel advies aan de overheid.

De heer Sven Gatz: Ik wil u alvast danken voor dit gesprek. Tijdens deze vergadering zijn we nader tot elkaar gekomen, wat alvast een goede zaak is. Het is goed dat u zich als overheidsinstelling strikt binnen de grenzen van het wettelijke begeeft en dat hoeft uiteraard niet te veranderen. Ik roep u wel op om na te denken over het taalbeleid: hoe gaan we met taal om in onze instellingen in Vlaanderen, maar zeker in Brussel en de andere steden? Dat heb ik tot nu toe wat gemist. Deze commissie en de individuele parlementsleden staan daarvoor ter beschikking en ook de VGC kan daar ongetwijfeld een bepaalde ondersteunende rol van knowhow in spelen.

De heer Erik Tack: Er wordt in Brussel dus ook kinderopvang aangeboden in andere talen dan het Frans en het Nederlands?

De heer Will Verniest: Ja, weliswaar enkel in het zelfstandige commerciële circuit.

De heer Erik Tack: Is dat eigenlijk wel zo goed? Kinderen die zich in de prilste fase van de taalontwikkeling bevinden, zouden beter voorbereid worden op het Nederlands of het Frans omdat dat aansluit bij de taal die ze op school zullen gebruiken. Zoniet beginnen ze hun kleuteronderwijs al met een taalachterstand.

De heer Luc Martens: Dat heeft ook veel te maken met het profiel van de klant. Brussel is een internationale stad, met een populatie die behoorlijk mobiel is, met mensen die niet eens de ambitie hebben om hier te blijven. Het probleem moet dus voorzichtig benaderd worden.

Mevrouw Greet Van Linter: Nederlandstaligen moeten toch zeker zijn dat in de gesubsidieerde voorzieningen voor kinderopvang het Nederlands wordt gebruikt. Wordt dat gecontroleerd?

De heer Jozef Pelgrims: In bepaalde bevolkingsculturen is een soort familiale opvang ingeburgerd, net zoals men in Vlaanderen tot de vierde graad niet onderworpen is aan de meldingsplicht.

De heer Erik Tack: Dat klopt weliswaar, maar het is dweilen met de kraan open als men gedurende heel de basisschool moet blijven werken aan kinde-

ren die al met een taalachterstand op school aankomen, met alle consequenties voor hun toekomst inzake integratie, opleiding en werk. Ik heb het hier niet over de opvang in een familiale context, wel over de erkende instellingen of de zelfstandigen die in samenwerking met Kind en Gezin anderstalige opvang aanbieden. Is er nagedacht over de consequenties op langere termijn?

Natuurlijk zijn er mensen die hier na verloop van tijd vertrekken, maar de overheid weet niet of bepaalde personen hier voor een kortere of langere tijd willen blijven. Toch kan het belangrijk zijn dat hun kinderen in het Nederlands opgevangen worden.

De heer Luc Martens: Men moet zich hoeden voor de gevaarlijke weg van een 'Blut-und-Bodenbenadering'. Het gaat om een zeer complexe situatie. Zoals de heer Pelgrims heeft gesteld, moet de echte erkende gesubsidieerde opvang zich anders positioneren dan een opvoeding in familiaal verband – om redenen die overigens zeer respectabel kunnen zijn. Voor gezinnen die hier definitief willen blijven, kan een dergelijke opvoeding inderdaad wel gemiste kansen inhouden. Maar daar betreft de uitdaging eerder een bredere politiek van integratie, waarin Kind en Gezin slechts een partner kan zijn.

De heer Erik Tack: Daar ben ik het mee eens. Ik wou het ook niet zwart-zwit stellen, maar alleen de aandacht vestigen op het probleem.

De heer Will Verniest: Er zijn wel degelijk controles van Kind en Gezin maar die zijn beperkt: om het jaar of om het anderhalf jaar komt iemand langs. De contacten met de voorzieningen gebeuren, conform aan de taalwetgeving in bestuurszaken, uiteraard in het Nederlands. Het kan zijn dat men Frans praat in de omgang met kinderen die van huis uit Franstalig zijn. Maar de opvang in een erkende voorziening gebeurt normaliter wel degelijk door personen met een Nederlandstalig diploma of met een voldoende en bewezen kennis van het Nederlands.

De verslaggever,

Elke ROEX

De voorzitter,

Luc MARTENS

BIJLAGE

Taalaanbod Brusselse opvangdiensten

Erkend

	Taalaanbod gekend aantal VZ	Taalaanbod niet gekend aantal VZ	Totaal aantal VZ
Brussels Hfdst Gewest	52	4	56

Erkend - detail taalaanbod

	Aantal VZ
Brussels Hfdst Gewest	
Nederlands	52
Frans	9
Engels	6
Duits	2
Arabisch	2
Gebarentaal	1
Marokkaans	1
Perzisch	1
Italiaans	1
Turks	1
Totaal	76

Onder toezicht

	Taalaanbod gekend aantal VZ	Taalaanbod niet gekend aantal VZ	Totaal aantal VZ
Brussels Hfdst Gewest	148	25	173

Onder toezicht - detail taalaanbod

	Aantal VZ
Brussels Hfdst Gewest	
Nederlands	78
Frans	120
Engels	20
Duits	1
Portugees	2
Arabisch	2
Italiaans	2
Totaal	225